

Ha még nyolc olyan élményt és szórakozást nyújtó rész vár ránk, mint amilyen az első volt a Verdi életét bemutató sorozatból, akkor a Magyar Televízió hosszú idő után emlékeztető elrajzi széria sugárzásába kezdett. Renato Castellani rendező, a néhány esztendővel ezelőtt nálunk is sikerrel futott Leonardo-széria alkotója, úgy tűnik, most sem a regényességre törekedett, sokkal inkább a dokumentumok kicsit illusztratív, de mindig remekül tájékoztató felhasználására. Ennek köszönhetően korántsem az utókor teremtetette legendák köd-fátyolán át pillanthatjuk meg a gyermek és ifjú Verdi arcát, életútját, hanem a tények tükrében. Az olasz kisváros megosztottsága, harca Giuseppe Verdiért, illetve ellene, remekül idézte meg a kort, a szétszabdalt Itáliát, önmagában véve azt a tényt, hogy az ott élők minden napjaiban milyen fontos és jelentős szerepet játszott a muzsika. Csak így és ezáltal érthető meg, miért éppen itt és ekkor született meg az a zene-költő, akinek művei, amíg a világ világ lesz, az operatörténet legjelesebb alkotásai között szerepelnek. Gondolom, a későbbiek során az életút és a Verdi-muzsika kölcsönös összefonódtságában jelenik meg a képernyőn, s ennek köszönhetően nemcsak egy nagy korszakot, egy csodálatos művészpályát ismerhetünk meg, hanem találkozhattunk azokkal az ismerős dallamokkal is, amelyeket minél többször hall az ember, annál inkább a magáénak érzi.

(harangozó)

Gulyás Dénes a Metropolitanben

Operaházunk kitűnő tenoristája, Gulyás Dénes új vendég szereplési szerződést írt alá a New York-i Metropolitan vezetésével a budapesti Nemzetközi Koncertigazgatóság közvetítésével. A művész nemcsak az év szeptemberében utazik az Egyesült Államokba, 1988 márciusában is fellép a tengerentúlon.

□ GITÁREST lesz az MTA Zenetudományi Intézet Zenei Történeti Múzeumának Erdődy Udvarában 15-én, szombaton 8 órakor Hubert Käppel német szövegségi közfarsasági vendégművész közreműködésével.

AGGTELEK

Hangverseny a barlangban

Változatos program várja a hét végén az aggteleki barlangvidék látogatóit. Pénteken a Baradla-barlang hangversenytermében délelőtt 11 órakor rendezik meg a nyírbátori nemzetközi ifjúsági vonózenai tábor zenekari hangversenyét Jóó Árpád vezényletével. A koncerten Csajkovszkij-, Bach- és

Ma este a Nemzeti Színház előadásában

Csiksomlyó Perginében

(Telefonjelentésünk.)

Ebben a szép fekvésű, 13 ezer lakosú észak-olaszországi városkában nem szoktak éjjel 11-kor harangozni. Szállodai szobám zsalugátereinek réssein át most mégis harangszó libben be. Magas csengésű, szinte csilingelő: a Csiksomlyói passió kisharangja szól. Szerelik a diszketet. A tizenegyszer megrendezett szabadtéri játékokra hétfőn érkezett meg a Nemzeti Színház hetvenfőnyi csapata. Az „előőrs” már kora este sajtótájékoztatót vett részt, amelyen szép számban jelentek meg a lapok, a RAI és több magán televízió munkatársai is.

Erkélyjelenet

A megjelenteket Walter Perinelli, a játékok sajtóirodájának vezetője üdvözölte, majd Kerényi Imre bemutatta Rózsási Györgyöt, a színház művészeti titkárát, a főszereplők közül pedig Kertész Pétert és Ivánka Csabát. A rendező a csiksomlyói passiójátékokról, az előadás keletkezéséről, eddigi hazai és nemzetközi sikeréről beszélt, Kertész Péter — aki magyar, francia, lengyel, német és olasz nyelven tudja a Kikiáltó szerepét — az idegen nyelvű előadásokról, illetve a saját fölkeszülésének nehézségeiről, Ivánka Csaba pedig Jézus és Júdás kapcsolatáról szólt.

A tömegjátékoztatás munkatársai számos kérdést tettek föl. Többen tudakolták: nem sérti-e a passió a vallásos érzületet. A rendező válasza: „Nem, hiszen a színészek nem magát az Istent és Jézust alakítják, hanem azt az elképzelést jelenítik meg, amely a nép egyszerű gyermekeiben élt a középkorban a teremtéstörténetről, Jézus életéről”.

Akadott olyan újságíró is, aki furcsállotta, hogy éppen egy „keleti” országból érkezett színház szerepel vallásos tárgyú művel; s megkérdezte: nem szült-e a bemutató társadalmi feszültséget, nem gyűlt-e meg a színház baja a hatóságokkal. A hazai olvasónak nem kell erre válaszolnia, azonban maga a kérdés rámutat arra, mi-

lyen idejélműt, hamis kép él még sokakban kultúrpolitikánkról, s éppen a Csiksomlyói passió „utaztatása”, nemzetközi sikere kitűnő cáfolat a balhiedelmekre.

Tegnap — egy rövid tájékoztatótól eltekintve — a színészeknek nem volt dolguk. Autóbusszal a Gardához, Sirmionéba — Catullus is megörököltette már szépségeit —, illetve Veronába kirándultunk. Fölkerestük Júlia sírját (?), s azt a házat, amelyet a veronaiak Júlia házának neveznek, bár nincs rá perdöntő bizonyíték, hogy Capuleték valóban ebben a házban laktak. Kerényi Imre egymás után küldte föl a legendás erkélyre azokat, akik már játszották Júlia vagy Rómeó szerepét. Iklády László fotóriporter pedig megörököltette az „erkélyjeleneteket”. Megálltunk Montague-ék házánál is, amely eléggé rossz állapotban van, s csak kívülről tekinthető meg. Falán egy emléktábla néhány angol és olasz nyelvű sorral Shakespeare halhatatlan tragédiájából.

Tizedik: az udvaron

Az arénában javában folynak a szabadtéri játékok, s így a római kornak ez a gyönyörű emléke csak délióttontként látogatható. Hála azonban tolmácsunk, Németh Lajos meggyőzőkészségének, a nemzetiséket beengedték, s így megcsodálhattuk a tizenhátezer nézőt befogadó színházat, s láthattuk, hogyan állítják föl a Diótörő díszleteit.

A tegnapi pihenőnap után ma délelőtt főpróbára lesz, este fél tíz órai kezdettel pedig bemutató. Azt a változatot láthatjuk majd, amely 1984. húsvétján az Örök Városban került színre. A szófiai, Le Havre-i, varsói, római és kölni vendégjáték után éppen ez lesz a Csiksomlyói passió tizedik külföldi előadása, s remélhetőleg a Hotel Posta első udvarán fölállított 1001 nézőt befogadó sátor alatt sem lesz kisebb sikere, mint korábban.

A Csiksomlyói passió egyébként — mint Paolo

Facchini, a színház igazgatója elmondta, a július 2-tól augusztus 31-ig zajló játékok egyik legnagyobb érdeklődéssel várt eseménye. A vendégeskedő együttesek egyébként szerinte olasz honból és távoli országokból egyaránt érkeznek.

Komédiák

A megnyitónapon például a Kínai Népköztársaság akrobatikus cirksza szerepelt, majd az egyik leg híresebb olasz bábszínház, a La Marionette di Podrecca és több úgynevezett „színházi alkotó közösség”. A hónap utolsó napjain a komédia jelenik majd meg a színpadon, többi között a nálunk is ismert cseh-szlovákiai Boleslav Polivka adja elő A bohóc és a királynő című műsorát.

A sátor alatt egyébként nemcsak színházi estek zajlanak. A zenét például a Modern Jazz Quartet, Gary Burton együttese és a nagyszerű színes bőrű énekesnő, Miriam Makeba képviseli, a balettel Luciana Savignano és Marco Pierin, a milánói Scala sztárjai és a torinói Új Színház táncegyüttese, a filmsorozat pedig olyan rendezők munkáit vonultatja fel, mint Martin Scorsese, Bernardo Bertolucci, Werner Herzog, Walt Disney, Alain Resnais, Roman Polanski, Andrej Tarkovszkij, Mario Monicelli és Jacques Tati.

A Nemzeti Színház együttesének tehát igen rangos versenytársakkal szemben kell helytállnia.

Morvay István

Hollywood és Marienbad

A kiváló filmesztéta könyvében olvasható kritikák az utóbbi tíz évben láttak napvilágot különböző folyóiratokban és lapokban. Csak olyan filmekről esik bennük szó, amelyek a magyar nézők számára is elérhetőek voltak. A válogatás erősen szubjektív, kizárólag a szerző ízlését, vonzalmait tükrözi. A könyv címében szereplő két városnév nemcsak Bérn György sokrétű érdeklődését mutatja, de utal a szórakoztató film és a művészfilm konfliktusára meg a békés egymás mellett élésre is.

A gyűjteményben helyet kap a többi között Bergman, Fellini, Herzog, Wim Wenders, Spielberg, Nyikita Mihalkov, Jiri Menzel több filmjének érté, maradandó érvényű elemzése. Bár a viszonylag rövid íráskorba többnyire hosszú tanulmányokhoz is elegendő információ tömörít. Bár a terjedelem korlátai miatt nem elemezheti kimerítően az apróbb részleteket, az olvasó mégis úgy érzi,

FILM-BEMUTATÓ

Víz és szappan

Carlo Verdone kedves kommersz vígjátéka az Örök Városban játszódik. A rendező maga alakítja filmje főszerepét, mégpedig rokonszenvesen, nagyon vonzó eszközökkel. Jól ismert figurája a film-történetnek (meg a színház-történetnek és az irodalomnak is) az a szerencsétlenkedő, kétbalkezes sleml, akit folytonosan ver valamivel a sorsa, aki mindenféle balszerencsés helyzetbe kerül, ám a vé-

gén mégis az igazság győze — azaz ő maga lesz nyertes. Például övé lesz a gyönyörű lány — ha csak átmenetileg is.

Nagyjából ez történik ebben a könnyű nyári szórakozást kínáló olasz vígjátékban. A szép, fiatal fotómódell nemcsak gyönyörű, de vonzóan játszik is, a neve Natasha Hovey. A még mindig szép Florinda Bolkan pedig ezúttal jól megoldott anyaszerepben látjuk viszont.

Pat Garret és Billy, a Kölyök

Talán lelkismeret-furdalást érez valaki a film-átvételi bizottságban, amiért némi elmaradásunk van a — nemrég elhunyt — amerikai rendező, Sam Peckinpah műveiben. Így aztán tavaly is elhozták egy régies régi filmjét, meg most is: ez a Pat Garret és Billy, a Kölyök csaknem másfél évtizeddel ezelőtt készült. Összintén szólva: nem indítottam volna pert a Mokép ellen, ha megfoszt ennek a filmnek az élvezetétől. Valaha tiltották a westernt nálunk, az utóbbi években azonban épp elegendő láttunk belőle ahhoz, hogy eggyel több vagy kevesebb ne számítsunk.

Bár az is igaz, hogy Peckinpah olyan rendező volt, akinek voltak személyes stílusjegyei: pozitívok is, negatívok is.

Erényeként említhetem, hogy bár olykor ő is bele-tévedt a westernnek szokványos, sematikus stílusába, azért igyekezett elszakadni tőle. Vagyis: nem kizárólag hőféher és koromfekete szereplőkkel dolgozott, az ő hősei árnyaltabb jellemelek, közelebb állnak a valósághoz, mint ahogy ezt a westernműfajban megszoktuk. Itt is: Garret nemcsak revolvérrel hajszálpontosan célzó, rettenthetetlen hőrosz, de gyengésséggel is megvert ember, aki a hatalom — a hatalom — érdekében barátja elárulására is képes. Erénye továbbá Peckinpahnak, hogy felismerhette eredeti a stílus, a ritmusa, meg az a mód, ahogyan egy filmet megszerkeszt és felépít. Hátránya viszont, hogy ez a kétségkívül egyéni stílus olykor túl lassan hömpölyög, néha fárasztó, azaz unalmas.

Mégis érdemes megnéznie ezt a filmet annak, aki szereti a múlt századbéli amerikai vadnyugati történeteket. Akit felcsigáz, hogy nemcsak éteri és idealista, de földi és gyakorlati szerelem is ábrázolják a történetben. S akinek gyönyörűséget szerez, ha egy filmben felugatnak a coltok. Nézz meg továbbá az is, aki szereti Bob Dylan énekét — most színészként is láthatja a dálnokot, olyan markáns személyiségű színész társaságában, mint James Coburn és Kris Kristofferson.

Vetélytársnők

A címben szereplő hölgyek a vízen vetélytársnői egymásnak, közelebbről: a kajakbajnokságban. Igaz, felmerül itt valami szerelemfőle is, ezek a női kajakozók természetesen mind szerelmesek szigorú, de jóképű edzőjükké, ám a filmnek ez csak másod-, vagy még inkább harmadvonala. Az előtérben Natasha és Mária vetélykedése áll: melyiküket küldik el a világbajnokságra és közülük ki lesz a győztes? Ha elárulom, hogy a film első számú hősnője Natasha, akkor ebből már tudja is az olvasó: kié lesz a film-beli kajak-világbajnokságon az aranyérem. S hogy egyébként milyen ez a lenyűgöző stúdióban készült film? Összintén szólva inkább unalmas, mint szórakoztató, mert csak elvélve és akkor is kissé erőlködve töltik meg egy icipici cselekménnyel a filmkockákat.

Barabás Tamás

SZEPTEMBERBEN BUDAPESTEN

Solti György hangversenye

Az őszi évad egyik nagy eseménye Sir George Solti, azaz Solti György, a világhírű magyar származású angol karmester szeptember 8-án tartandó hangversenye lesz az Alami Hangversenyzenekar élén, a Budapesti Kongresszusi Központban. A műsor: Haydn D-dúr szim-

fóniája, Bartók Két portré című műve és Csajkovszkij V. szimfóniája. Végül még egy érdekes budapesti vendégszereplés a táncfórum alkalmából: hazánkba érkezik a helsinki opera balettagyüttese, és szeptember 18-án mutatkozik be nálunk.

(K-6f)

HUSZONKÉT TELT HÁZ

Neoton-sikerek

Napjaink egyik legnépszerűbb együttese, a Neoton Família befejezte nyári turnéját. Az országos

Rendező Iroda állóhelyeket is kiadott, 22 előadás mindenütt telt házak előtt szerepeltek.

A koncertprogram a Minek ez a cirksus? és a Kék korszak című album zenei anyagát ölelte fel, ám sok olyan szám is elhangzott, ami korábbi hangversenyeiken még soha.

Az együttes és az ORI megállapodott: jövőre 20 koncertet rendeznek az Erkel Színházban.

Külföldről is kedvező hírek érkeztek: Japánban októberben megjelenik az új Neoton-album, szám szerint a 12. És ugyanebben a hónapban egy Neoton-válogatás, a Compact Discen a régi sikerszámközből. Ez az első eset, hogy magyar popzene lezerlemezen jut el a zenekarokhoz. Szóba került az is, hogy a japán kiadású CD-ből néhány száz darab Magyarországon is kapható lesz.

Borogyin-művek csendülnek fel. Ugyanezen a napon nyílik és vasárnap estig tart nyitva a Zichy Mihály Galéria anyagából válogatott szabadtéri képzőművészeti kiállítás. A barlang bejárata előtti téren festményekben, plakettekben és tűzzománcalkotásokban gyönyörködhetnek az érdeklődők. Szombath délelőtt 10 órakor a nemzetközi cigányfolklórtalálkozó keretében két magyar és egy francia együttes ad műsort a barlang bejáratánál. (MTI)